

Studieopphold ved University of Notre Dame

Arnhild Aasen, KU

Jeg deltok i perioden 20.06.-05.08.2011 på et syv uker langt sommerkurs i latin og paleografi ved University of Notre Dame i Indiana, USA. Begge kursene, både latin- og paleografidelen, ble undervist av professor Frank A. C. Mantello.

Latinkurset gav en innføring i latinsk språk og litteratur i senantikken og middelalderen (ca. 200-1500), med hovedvekt på perioden 1200-1500. Kurset hadde som mål å gjøre studentene fortrolige med ulike typer tekster skrevet på middelalderlatin og å gi dem et godt utgangspunkt for videre individuelt arbeid med slike tekster. Grunnleggende trekk som kjennetegner latinsk språk i middelalderen, som klassisk og kristen innflytelse, nasjonale særtrekk, osv., ble presentert. Et utvalg representative tekster og dokumenter ble nøye gjennomgått og oversatt i undervisningstimene, med særlig vekt på ordforråd og orddannelse, ortografi og uttale, morfologi, syntaks og stil. Gjennom praktiske oppgaver ble studentene gjort kjent med leksikografiske og bibliografiske hjelpemidler, manuskriptkataloger og kildeaserier, samt andre oppslagsverk for studiet av latinsk middelalderlitteratur. Latinsk grammatikk og syntaks ble gjennomgått ved behov. I tillegg tilbød kurslærer ekstra gruppeundervisning for ektemporaloversettelse av latinske tekster og dokumenter. Vurderingsgrunnlaget for kurset var 5 obligatoriske innleveringsoppgaver og avsluttende eksamen. Innleveringsoppgavene bestod av kortere tekster og dokumenter på middelalderlatin, som skulle oversettes til god moderne engelsk. I tillegg til de obligatoriske tekstene oversatte jeg en rekke ekstra dokumenter. Kurslærer gav meg et utvalg tekster som var spesielt relevante for mitt arbeid med latinske middelalderdiplomer (pavebuller og annen offisiell korrespondanse), for å gi meg mer øvelse i å oversette og tolke denne typen dokumenter.

Paleografikurset var lagt opp som en grunnleggende innføring i latinske skrifttyper fra klassisk tid til tidlig renessanse. Mål for kurset var å gi studentene gode basiskunnskaper i paleografi for å forberede dem på selvstendig arbeid med upubliserte manuskripter, og å formidle ferdigheter som er nødvendige for å kunne foreta tekniske beskrivelser av tekster og dokumenter. Alle de viktigste skrifttypene ble gjennomgått og illustrert ved hjelp av faksimiler. Det ble lagt særlig vekt på identifisering, datering og beskrivelse av skrifttypene, og det ble gitt en grundig innføring i vanlige latinske abbreviaturer og ligaturer, særlig fra gotisk tid (1200-1500). Grunnleggende prinsipper innen edisjonsfilologi ble presentert, med særlig vekt på tekstkritiske metoder. I tillegg ble studentene gjort kjent med viktige ressurser og hjelpemidler for paleografistudiet, samt moderne teknikker for forskning på middelaldermanuskripter. Gjennom praktiske innleveringsoppgaver fikk studentene øvelse i å transkribere ulike håndskrifter. Disse oppgavene, i tillegg til avsluttende eksamen, var utgangspunkt for vurdering og karaktersetting.

For meg var sommerkurset en meget positiv opplevelse, og jeg fikk utvilsomt et stort faglig utbytte av oppholdet. Jeg har oppfrisket gamle og tilegnet meg nye kunnskaper som vil være nyttige for mitt videre arbeid i Riksarkivets Seksjon for kildeutgivelse.